

СИСТЕМНІ АНТИМІКОТИКИ:
МОЖЛИВОСТІ ФАРМАКОТЕРАПІЇ В
УКРАЇНІ

Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці

Ключові слова: антимікотика,
фармакотерапія, грибкові інфекції

З часів відкриття перших ефективних антибактеріальних засобів (сульфаніаміди, пеніциліни) лікарі різних спеціальностей можуть достатньо ефективно боротися з бактеріальними захворюваннями. Разом з цим, збільшилася кількість імунокомпрометованих пацієнтів у зв'язку з впровадженням нових медичних технологій із застосуванням імунодепресантів; пандемією інфекції вірусу імунодефіциту людини; дією радіації. Все це сприяє зростанню ваги грибкових інфекцій, що стали актуальною проблемою медицини. Динамічно зростає частота дисемінованих грибкових інфекцій, викликаних умовно-патогенними грибами (кандидоз, аспергільоз, пеніциліоз, мукормікоз, фузаріоз тощо). Звичайні ґрунтові гриби (наприклад, збудники хвороби томатів) можуть заражати і нерідко викликати захворювання зі смертельним наслідком у людини з імунодефіцитом або викликати інвазивний синусит у здорової людини. Кандиди впевнено витісняють бактерії з лідируючих позицій серед причин нозокоміальних інфекцій, займаючи 4 місце серед мікроорганізмів, що виділяються у відділеннях інтенсивної терапії, випередивши в цьому *Escherichia coli*. Наразі число видів грибів, які викликають захворювання в людини, дорівнює числу патогенних бактерій — дещо більше 400.

Зростання клінічної ваги мікозів зумовило пошук ефективних протигрибкових препаратів. Для лікування системних мікозів препаратами першого ряду (препаратами вибору) наразі є: флуконазол (мікосист, дифлюкан та ін.), ітра-

коназол (орунгал), амфотерицин В (фунгізон), флуцитозин (анкотил), вориконазол (віфенд) і каспофунгін. Препаратами другого ряду (альтернативними) також залишається кетоконазол (нізорал), а за деяких випадків є тербінафін (тербізил) та позаконазол. Вориконазол є основним препаратом при системних псевдоалешеріозі, сцедоспоріозі (разом з каспофунгіном); а каспофунгін — при кандидозній фунгемії, викликаній *Candida lusitanae* і *Candida guilliermondii*; а також є альтернативним препаратом при тих системних мікозах, за яких препаратом вибору є ліпосомальний амфотерицин В, наприклад інвазивний аспергільоз, кандидемія в імунокомпрометованих хворих.

5 років тому він зовсім не був зареєстрований в Україні (Заморський І. І., Пішак В. П., 2006). За останні роки ситуація із присутністю цього антимікотика на фармацевтичному ринку України значно покращилась. Вориконазол наразі представлений п'ятьма виробниками, у тому числі вітчизняним. Каспофунгін і позаконазол з недавнього часу представлений відомими брендовими виробниками під торговими назвами «Кансидаз» і «Ноксафіл» відповідно. Водночас, деякі з необхідних препаратів зовсім не представлені на фармацевтичному ринку України. Наприклад, препаратом вибору для більшості системних мікозів залишається амфотерицин В, який в останні роки застосовують лише у вигляді ліпід-асоційованих препаратів: дезоксихолат амфотерицину В (амфоліп і амфотреп — єдині препарати цього системного антимікотика, що

зареєстрований в Україні і виробляються індійськими виробниками), холестерилсульфат амфотерицину В (ліпідна колоїдна дисперсія, ABCD), ліпідний комплекс (ABLC) та ліпосомальний амфотерицину В. Найменш токсичним є ліпосо-

мальний амфотерицину В, який відсутній в Україні. Залишається не зареєстрованим флуцитозин.

Враховуючи зростаючу вагу системних мікозів, відсутність деяких антимікотиків в Україні є насувною медичною проблемою.